

Když sprcha představuje riziko: Zvýšený výskyt bakterie Legionella na kolejích přiměl studenty obrátit se na ombudsmana

11.2.2025 - | Kancelář veřejného ochránce práv

Dopřát si bez obav očištnou sprchu - každodenní běžná rutina. Donedávna však ne na všech blocích studentských kolejí Harcov. Krajská hygienická stanice Libereckého kraje vydala kvůli překročení limitu bakterie Legionella 29. listopadu 2024 zákaz sprchování v kolejních objektech A, B, C a E. Ještě koncem ledna 2025 zůstával zákaz sprchování na jednom z bloků, kde opatření omezující výskyt bakterie nebyla účinná.

Bakterií se totiž lze nakazit vdechnutím kontaminovaného vodního aerosolu, který vzniká mimo jiné třeba při sprchování. Může vyvolat mírnější onemocnění tzv. Pontiackou horečku, ale také závažnější tzv. Legionářskou nemoc, tedy formu zápalu plic.

Bohužel se nejednalo o první nadlimitní výskyt bakterie Legionella v tomto ubytovacím zařízení. Není proto divu, že studenti volají po dlouhodobém a efektivním opatření, které zajistí, že se Legionella nebude znovu vracet. Právě na jejich popud se ombudsman rozhodl prověřit postup Krajské hygienické stanice Libereckého kraje. Ten vyhodnotil jako nepostačující. *„Domnívám se, že krajská hygienická stanice nepostupovala efektivně a důsledně. Její činnost by měla směřovat ke skutečnému vyřešení problému. Vydaný zákaz sprchování je jistě na místě, neřeší však vlastní výskyt bakterie Legionella. Rozumím tomu, že hygienická stanice má možnosti omezené zákonem o ochraně veřejného zdraví, její přístup však přesto vnímám jako nedostatečný. Uvítal bych například, kdyby v rámci své kontrolní činnosti stanovila provozovateli konkrétní nápravná opatření a lhůty pro jejich splnění,”* uvedl ombudsman Stanislav Křeček.

Zároveň krajskou hygienickou stanicí vyzval k předložení kroků, které učiní v tomto roce, aby se situace stabilizovala a zamezilo se jejímu opakování.

Mimo krajské hygienické stanice kontaktoval ombudsman Stanislav Křeček také rektora Technické univerzity v Liberci Miroslava Brzezínu. Podle jeho aktuálních informací univerzita provedla kroky, díky kterým je situace na všech blocích již v pořádku. Potvrdit to měly odběry provedené 27. ledna 2025. Odběry vzorků a jejich testování budou nadále probíhat pravidelně v měsíčních intervalech. Tento aktivní přístup ombudsman vítá. Považoval by za vhodné, aby v případě, že testy prokáží nadměrný výskyt bakterie, univerzita nad rámec svých povinností kontaktovala krajskou hygienickou stanicí.

Ombudsman vyrozuměl rovněž ministra zdravotnictví Vlastimila Válka. Upozornil jej, že situace vzniklá na kolejích Harcov může naznačovat nutnost změny právní úpravy, která by podpořila efektivnost postupu krajské hygienické stanice.

Legionelóza / Legionella

Legionelóza, nazývaná také jako legionářská nemoc, je infekční onemocnění, které způsobuje zánětlivé onemocnění plic.

Legionely jsou přirozenou součástí vodních ekosystémů. V malém množství je můžeme

nalézt v řekách, jezerech či nádržích. Daří se jim především v teplých vodách či dalších zásobárnách vody. Ideálním prostředím pro množení legionel je teplota vody v rozmezí 20-45 °C, snesou však i velké teplotní výkyvy a nevadí jim ani chlorovaná voda. Při nižších teplotách se bakterie sice nemůže množit, ale může zůstat v neaktivním stavu. Jakmile se teplota vody zvýší, začnou se bakterie rozmnožovat. Vhodným prostředím pro výskyt legionel bývá okolí vodních prvků se vznikem vodního aerosolu, např. vířivek a vodotrysků, sprch, páry nebo sauny a místností vybavených klimatizací (nikoliv domácí klimatizace nebo autoklimatizace) a zvlhčovači vzduchu.

Člověk se nakazí vdechnutím kontaminovaného vodního aerosolu, respektive vodní tříště, která vznikne z teplé vody obsahující legionely. Více vnímaví k rozvoji infekce jsou jedinci s porušenou či oslabenou imunitou, senioři, osoby trpící chronickou plicní chorobou a také kuřáci. Legionely způsobují 2 formy onemocnění, *Pontiackou horečku* vyznačující se lehkým až bezpříznakovým průběhem a *Legionelovou pneumonií*, kterou charakterizuje těžší průběh nemoci s postižením plic.

Převzato ze stránek Krajské hygienické stanice Středočeského kraje v Praze.

Prevence

- pravidelné technické úpravy a čištění zařízení produkujících aerosol;
- pravidelná dezinfekce cirkulující vody;
- krátkodobé zahřátí vodovodních řadů a chladících vod na 80 °C;
- podpora zdravého životního stylu, zejména zanecháním kouření a dodržování správné životosprávy.

Převzato ze stránek Krajské hygienické stanice Středočeského kraje v Praze

https://www.ochrance.cz/aktualne/kdyz_sprcha_predstavuje_riziko_zvyseny_vyskyt_bakterie_legionell_a_na_kolejich_primel_studenty_obratit_se_na_ombudsmana